

Załącznik
do uchwały Nr
Rady Gminy Osieczna
z dnia

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Osieczna
na lata 2016 – 2026

2016

Spis treści

WSTĘP	2
ROZDZIAŁ I CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	3
1. Uzasadnienie opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.....	3
2. Uwarunkowania zewnętrzne tworzenia strategii.	4
3. Zgodność strategii z dokumentami europejskimi i krajowymi.....	5
ROZDZIAŁ II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO – ANALITYCZNA GMINY OSIECZNA .	8
1. Ogólna charakterystyka gminy.....	8
2. Demografia.	9
3. Infrastruktura techniczna.....	10
4. Sytuacja gospodarcza gminy.....	11
5. Sytuacja na rynku pracy.	13
6. Zasoby mieszkaniowe.	16
7. Oświata.	17
8. Kultura, sport i rekreacja.....	18
9. Pomoc społeczna.	20
10. Bezpieczeństwo publiczne.	28
11. Ochrona zdrowia.	30
12. Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie.....	31
13. Analiza SWOT.	35
ROZDZIAŁ III PLANOWANE DZIAŁANIA.....	40
1. Misja i wizja Gminy Osieczna.	40
2. Harmonogram wdrażania strategii - cele strategiczne, operacyjne i zadania.....	40
3. Monitorowanie strategii.	46
UWAGI KOŃCOWE	47

WSTĘP

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osieczna na lata 2016 – 2026 wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument ten pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów tak zwanego „dzisiejszego społeczeństwa” i w rezultacie zminimalizować społeczne skutki wynikające z tychże problemów. Dokument ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Strategia definiuje problemy, wyznacza najważniejsze priorytety i wskazuje metody ich rozwiązania. Jest podstawowym materiałem do podejmowania szczegółowych działań w zakresie realizacji polityki społecznej Gminy Osieczna.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat uzasadnienia opracowania strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno – analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Osieczna oparte na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT).

Część programowa planowanych działań zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji i wizji Gminy Osieczna, celów strategicznych, celów operacyjnych i realizacji planowanych zadań. W tej części wykazane są również podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas wykonania wyznaczonych w dokumencie działań oraz zaprezentowana została informacja na temat sposobu wdrożenia strategii, a także prowadzenia monitoringu jej realizacji.

Część ostatnia to uwagi końcowe. Niniejszy dokument podlegać będzie ciągłym zmianom, ponieważ pojawiać się będą nowe, ważne cele, a część straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie wskaźnikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych do zmiany społecznej, w którym to procesie współdziałać będą instytucje zarówno administracji rządowej jak i samorządowej.

Strategia została opracowana przez Zespół ds. opracowania, wdrażania i monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Osieczna na lata 2016-2026 powołany przez Wójta Gminy Osieczna Zarządzeniem Nr Or.0050.41.2015 z dnia 03 czerwca 2015 roku.

ROZDZIAŁ I

CZEŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. Uzasadnienie opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Dotychczasowe doświadczenia oraz wyzwania przyszłości wskazują, iż skuteczna polityka społeczna może być realizowana jedynie jako długofalowy proces oparty na podstawach naukowych i porozumieniu społecznym. Dlatego stworzenie nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Osieczna było podyktowane koniecznością przygotowania fundamentu do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych. Te z kolei mają w efekcie przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców Gminy Osieczna, a w szczególności tych osób, które są zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Celem, do którego dążymy wyznaczając sobie poszczególne priorytety jest w efekcie skuteczne doprowadzenie do integracji społecznej mieszkańców Gminy oraz stworzenie im warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę potrzeb i możliwości. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej, między innymi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i pomoc osobom bezrobotnym. Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin związane z bezrobociem, problemem egzystencji osób starszych i niepełnosprawnych, niedostatkiem materialnym rodzin wielodzietnych, uzależnieniem i przemocą w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązywania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina. W celu realizacji działań niezbędne jest stałe, systematyczne diagnozowanie problemów społecznych, a także dążenie do profesjonalnego i sprawnego działania i współpracy służb społecznych.

Planowane w Strategii działania przewidują znaczny udział, poza jednostkami Gminy oraz innymi instytucjami publicznymi, partnerów społecznych – organizacji pozarządowych, społeczności lokalnej zaangażowanej w pracę w ramach wolontariatu.

Strategia została opracowana przez Zespół do spraw opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osieczna na lata 2016 - 2026. W pracach uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła oraz wszyscy zainteresowani mieszkańcy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z czterech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej czyli wstępu, diagnostyczno-analitycznej gminy Osieczna, planowanych działań i ostatniej zawierającej uwagi końcowe.

2. Uwarunkowania zewnętrzne tworzenia strategii.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak i inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek opracowania strategii wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163

z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osieczna zgodna jest z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych, które nakładają na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Do aktów prawnych mających wpływ na treść i realizację strategii należą, w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 567 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 maja 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375).

W trakcie realizacji strategii zajdzie również konieczność odwołania się do innych aktów prawnych między innymi z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia, budownictwa socjalnego.

3. Zgodność strategii z dokumentami europejskimi i krajowymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osieczna jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi funkcjonującymi na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych oraz aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

W związku z opracowywaniem strategii istnieje potrzeba analizy dokumentów strategicznych europejskich, krajowych i lokalnych pod kątem uwzględnienia zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Osieczna.

Europa 2020

Strategia „Europa 2020” jest zarówno kontynuacją śmiałej wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską, jak i próbą odpowiedzi na słabości europejskiej gospodarki, które ze wzmoczoną siłą ujawniły się podczas ostatniego kryzysu, który przyniósł największe od co najmniej 80 lat załamanie gospodarcze oraz uwidocznili poważne słabości strukturalne gospodarek europejskich. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu i przygotowanie gospodarki europejskiej na czekające ją wyzwania. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
2. rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Priorytet koncentruje się na tworzeniu nowych miejsc pracy, inwestycjach w podnoszenie kwalifikacji (kursy i szkolenia) oraz modernizacji rynków zatrudnienia i systemów opieki społecznej.

W zmieniającym się świecie UE potrzebna jest inteligentna i zrównoważona gospodarka sprzyjająca włączeniu społecznemu. Równoległa praca nad tymi trzema priorytetami powinna pomóc UE i państwom członkowskim w uzyskaniu wzrostu zatrudnienia oraz zwiększeniu produktywności i spójności społecznej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczania wykluczenia społecznego.

Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia,
- wspierania integracji społecznej by uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej zostały wyznaczone następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego w perspektywie 2020 roku wyznacza trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne. Są nimi:

- nowoczesna gospodarka,
- aktywni mieszkańcy,
- atrakcyjna przestrzeń.

Celem nadrzędnym jest spójność regionu, rozumiana jako zapewnienie możliwości rozwoju i poszukiwanie takich ścieżek zmian, które będą wykorzystywały i wzmacniały potencjał każdego z obszarów. Naczelnymi zasadami w procesie realizacji Strategii będą zatem łączenie sił i zasobów oraz koordynacja wysiłków i poszczególnych podmiotów.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego ma za zadanie zweryfikowanie obranych w 2006 roku kierunków regionalnej polityki społecznej i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej, koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno-kulturowych.

Realizacja owej strategii ma również przyczynić się do usystematyzowania i zintegrowania działań podejmowanych przez różne podmioty realizujące zadania w szeroko pojętej pomocy społecznej, co w konsekwencji powinno znaleźć odzwierciedlenie w poprawie jakości i zakresie oferowanej pomocy.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Strategia wskazuje 4 cele strategiczne:

- właściwie funkcjonująca rodzina,
- integrująca rola polityki społecznej,
- aktywni seniorzy,
- włączenie społeczne osób niepełnosprawnych,

mające charakter ogólny, wynikające z celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, określając kierunki działań poprzez 11 celów operacyjnych oraz 35 kierunków interwencji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Starogardzkiego na lata 2014-2020

Polityka społeczna w powiecie starogardzkim koncentruje się na czterech głównych celach strategicznych:

- sprawny system wsparcia rodziny,
- bezpieczni i aktywni seniorzy,
- aktywizacja i integracja osób niepełnosprawnych,
- zintegrowany system współpracy w obszarze polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Starogardzkiego jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskazuje obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Założeniem strategii, oprócz zasygnalizowania najważniejszych problemów społecznych powiatu, jest wyznaczenie kierunków działań, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwoju Gminy Osieczna 2004-2015, która obowiązywała do końca 2015 roku.

ROZDZIAŁ II

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNO – ANALITYCZNA GMINY OSIECZNA

1. Ogólna charakterystyka gminy.

Osieczna to gmina pogranicza borowiacko-kociewskiego na obszarze Borów Tucholskich położona w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego w powiecie starogardzkim. Otoczona jest lasami sosnowymi Borów Tucholskich. Powierzchnia gminy wynosi 123,26 km², z czego ok. 77% stanowią lasy. Graniczy z gminami: Kaliska, Lubichowo, Osiek, Śliwice, Czersk i Czarna Woda.

Gmina składa się z ośmiu sołectw:

- **Osieczna** (wieś: Osieczna, Leśnictwo Leśny Dwór, Leśnictwo Owcze Błota, Leśnictwo Osieczna, Wybudowanie Osieczna, Sekretarzówka Osieczna, Starzyska),
- **Szlachta** (wieś: Szlachta),
- **Osówek** (wieś: Osówek, Osówek Pólko, Leśnictwo Szary Kierz),
- **Długie** (wieś: Długie, Leśnictwo Długie, Cisiny),
- **Klaniny** (wieś: Klaniny),
- **Duże Krówno** (wieś: Duże Krówno, Małe Krówno),
- **Zdrójno** (wieś: Zdrójno, Nowy Dwór),
- **Zimne Zdroje** (wieś: Zimne Zdroje, Jastrzębie).

Największe z nich to Osieczna i Szlachta w których zamieszkuje ok. 65% ludności gminy, a to za sprawą istniejących zakładów przetwórczych, instytucji obsługi ludności. Siedzibą administracji samorządowej gminy wiejskiej jest wieś Osieczna.

Teren gminy charakteryzuje się urozmaiconym krajobrazem. Został on ukształtowany podczas ostatniej epoki lodowcowej, zwanej zlodowaceniem bałtyckim (ok. 15 tys. lat p.n.e.). Wówczas to lodowiec nasunął się z okolic dzisiejszej Skandynawii, przywlekając i osadzając na terenie Pomorza olbrzymie ilości materiału skalnego w postaci głazów narzutowych, żwirów i glin zwałowych.

Na terenie gminy znajduje się kilkanaście zbiorników wody stojącej. Największe to jezioro Długie (pow. 55 ha o max. głębokości 2 m). W gminie występują ciekły wodne: Brzezianek, Prusina, Święta Struga i Wda (Czarna Woda). Do pospolitych gatunków ryb zamieszkujących wszelkiego typu wody stojące i płynące należą: ciernik, cierniczek, szczupak. Natomiast zbiorniki wody stojącej zamieszkiwane są przez karasia, karasia srebrzystego, krąpia, płoć, wzdręgę, lina, okonia i węgorza.

Lasy stanowią ok. 77 % ogólnej powierzchni gminy, z czego przeważająca część to Bory Tucholskie. Większość obszarów leśnych porastają sosny, ponadto spotyka się tu buki,

świerki, modrzewie, lipy i brzozy. Innymi, znacznie mniejszymi kompleksami leśnymi są zbiorowiska grądowe, a także olsy i zarośla wierzbowe. W lasach swoją ostoję znalazły zwierzęta. Ze zwierzyny grubej występują: jelenie, sarny, łosie, dziki i daniela. Obecnie na terenie gminy bytują liczne rodziny bobrów: na Brzezianku, na Świętej Strudze, na Prusinie. Do najpospolitszych gatunków awifauny na terenie gminy należą: zięba, piecuszek, sosnówka, bogatka, pierwiosnek, sójka, pełzacz leśny, dzięcioł duży, kos i drozd. W lasach liściastych

i mieszanych występują również: rudzik, strzyżyk, kowalik, słowik szary. Bardzo nielicznie można spotkać dzięcioła czarnego, dzięcioła średniego i dzięcioła zielonego. Na granicach lasów i terenów otwartych można spotkać kukułkę, grzywacza, kruka, myszołowa, rzadziej natomiast: siniaka, jastrzębia, brodzca leśnego. Na typowych terenach otwartych licznie występują: skowronek, trznadel, dzwoniec, pliszka siwa i żółta, bocian biały, a także wrona siwa, gawron oraz szpak. Wody stojące i ciekły są ostoją dla łąbądzia niemego, krzyżówki, a także mewy śmieszki (Jezioro Długie).

2. Demografia.

Na koniec 2014 roku na terenie Gminy Osieczna zamieszkiwało 2.910 osób. Szczegóły dotyczące mieszkańców gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 1. Ludność gminy.

	2012	2013	2014
Liczba ludności ogółem, w tym:	2.928	2.914	2.910
a) kobiety	1.437	1.426	1.427
b) mężczyźni	1.491	1.488	1.483
Gęstość zaludnienia ilość osób na km ²	23,7	23,7	23,6

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Tabela nr 2. Struktura wieku mieszkańców.

	2012	2013	2014
Liczba ludności ogółem, w tym:	2.928	2.914	2.910
wiek przedprodukcyjny, w tym:	707	705	688
a) kobiety	332	333	322
b) mężczyźni	375	372	366
wiek produkcyjny	1.837	1.824	1.825
a) kobiety	835	828	835
b) mężczyźni	1.002	996	990
wiek poprodukcyjny	384	385	397
a) kobiety	270	265	270
b) mężczyźni	114	120	127

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Tabela nr 3. Ruch naturalny ludności.

	2012	2013	2014
Liczba urodzeń	28	36	34
Liczba zawartych małżeństw	37	39	37
Migracje na pobyt stały	26	23	20

Migracje z pobytu stałego	26	35	20
Emigracje	0	0	0
Zgony	33	26	31
Pobyty czasowe	18	14	6
Pobyty czasowe poza gminą	159	135	120

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Biorąc pod uwagę powyższe dane, przy próbie prognozy demograficznej gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na istotne kwestie. Pierwsza z nich jest niekorzystna, bowiem dotyczy malejącej ogólnej liczby mieszkańców gminy. Druga odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Należy mieć na uwadze fakt, że w przyszłości grupa ta będzie zasilana przez liczne grono osób, które zakończą aktywność zawodową. Trzecia, korzystna dotyczy zwiększającej się liczby urodzeń. Niekorzystnym zjawiskiem pozostaje również fakt pobytów czasowych. Widzimy znaczną różnicę pomiędzy pobytami czasowymi na terenie naszej gminy a pobytami naszych mieszkańców poza gminą.

Obserwowane tendencje demograficzne będą wymagały dostosowania usług społecznych do potrzeb poszczególnych grup wiekowych. Coraz liczniejszej grupie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym trzeba będzie udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić korzystanie z usług medycznych, usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form spędzania wolnego czasu. Natomiast dzieciom i młodzieży, trzeba zapewnić odpowiedni dostęp do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

3. Infrastruktura techniczna.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie jest zróżnicowany. Na terenie gminy nie ma sieci gazowej. Mieszkańcy korzystają z gazu z butli gazowych. Na dzień dzisiejszy nie posiadamy sieci kanalizacyjnej. Urząd ma przygotowaną koncepcję na budowę oczyszczalni oraz pierwszego etapu sieci kanalizacyjnej. Dobrze rozwinięta jest natomiast sieć wodociągowa. Gmina jest zwodociągowana w 97,05%. Zadowolenie budzi również sieć dróg gminnych.

Dane szczegółowe na temat infrastruktury technicznej w gminie w tym sieci wodociągowej i drogowej oraz gospodarki odpadami przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2014 roku.

Sieć wodociągowa	
Długość czynnej sieci wodociągowej w (km)	30,30
Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej	2.830
Sieć gazowa	
Długość czynnej sieci w (mb)	0,00
Liczba osób korzystających z sieci gazowej	0,00
Sieć kanalizacyjna	
Długość sieci kanalizacyjnej w (km)	0,00
Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	0,00
Gospodarka odpadami	

Liczba oczyszczalni ścieków	0,00
Liczba osób obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków	0,00
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	20
Sieć drogowa	
Długość dróg powiatowych w gminie Osieczna w (km)	33,324
Długość dróg gminnych w (km)	83,400

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Tabela nr 5. Najważniejsze inwestycje w gminie w 2014 r.

Zrealizowane inwestycje
<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa sieci wodociągowej (rozdzielczej) w miejscowości Klaniny – 0,2 km - wymiana stolarki okiennej w budynku OSP Osieczna, Osiedle ks. Franciszka Czaplińskiego 2 - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Urzędu Gminy Osieczna, ul. Plac 1000-lecia 1 - wymiana stolarki okiennej w budynku poszkolnym w miejscowości Klaniny 38 - wymiana stolarki okiennej w świetlicy wiejskiej w miejscowości Szlachta, ul. 3 Maja 28 - budowa boiska sportowego w miejscowości Długie w latach 2013-2014 - budowa boiska sportowego w miejscowości Klaniny w latach 2013-2014 - budowa drogi dojazdowej do remizy OSP ul. Osiedle ks. Franciszka Czaplińskiego w latach 2012-2014 - modernizacja chodnika w miejscowości Osówek przy drodze gminnej nr 240015 G w latach 2012-2014 - modernizacja drogi ul. Osiedle ks. kan. Stanisława Peplińskiego w miejscowości Szlachta w latach 2012-2015 (droga gminna nr 240040G) - modernizacja drogi Osieczna – Zdrójno w latach 2012-2014 (droga gminna 240011G) - modernizacja placu przy świetlicy w miejscowości Zimne Zdroje w 2014 r. - modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Zimne Zdroje w 2014 r.

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Tabela nr 6. Komunikacja i transport.

Komunikacja
<ul style="list-style-type: none"> - linia autobusowa nr 406 (Osieczna – Starogard Gdański – Osieczna) – w dni nauki szkolnej - linia autobusowa nr 416 (Osieczna – Czersk – Osieczna) – w dni nauki szkolnej - linia autobusowa nr 417 (Zimne Zdroje – Czersk – Zimne Zdroje) – w dni nauki szkolnej

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Usługi komunikacyjne w gminie świadczy Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Starogardzie Gdańskim. Ponadto w Szlachcie znajduje się linia kolejowa relacji Czersk-Laskowice Pomorskie.

4. Sytuacja gospodarcza gminy.

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie w ostatnich latach ulegała nielicznym wahaniom. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych zaliczała się do sektora prywatnego. Dominującymi branżami były: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, przetwórstwo przemysłowe oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Dane szczegółowe przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
Liczba podmiotów w sektorze publicznym	4	4	4
Liczba podmiotów w sektorze prywatnym	115	99	97
Liczba podmiotów ogółem	119	103	101

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Tabela nr 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na koniec 2014 roku.

Sekcja	Liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12
przetwórstwo przemysłowe	14
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
budownictwo	27
handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	19
transport i gospodarka magazynowa	6
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0
informacja i komunikacja	2
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1
działalność związana z obsługą nieruchomości	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3
administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	1
edukacja	3
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1
pozostała działalność	3

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

Tabela nr 9. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2014 roku.

Powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	2.289	
w tym	grunty orne (w ha)	1.226
	sady (w ha)	10
	łąki i pastwiska (w ha)	1.053
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	9.496	
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)	541	

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

5. Sytuacja na rynku pracy.

Rynek pracy jest kategorią ekonomiczną, jest to miejsce zetknięcia się podaży i popytu na pracę, a jego podstawowa funkcja polega na dążeniu do równowagi obu tych elementów. Na rynku pracy może występować stan równowagi między podażą a popytem na pracę, określany jako stan pełnego zatrudnienia. Może się on jednak charakteryzować brakiem równowagi pomiędzy podażą i popytem na pracę w postaci bezrobocia.

Masowe i szybkie pojawienie się bezrobocia na początku transformacji gospodarki polskiej było związane z wieloma czynnikami, w tym także załamaniem się produktu krajowego brutto. Wprowadzenie w Polsce gospodarki wolnorynkowej spowodowało pojawienie się jawnego bezrobocia jako istotnego elementu naszego ustroju społeczno-gospodarczego. W pierwszej połowie lat 90-tych ubiegłego wieku nastąpił szybki wzrost bezrobocia.

Dynamika, skala i struktura tego zjawiska, jak również jego negatywne konsekwencje odczuwane są coraz silniej, nie tylko przez dotkniętą brakiem pracy jednostkę i rodzinę, ale również przez całe społeczeństwo, ponieważ bezrobocie stało się w Polsce nową kwestią społeczną. Trwały brak pracy jest czynnikiem, który ma decydujący wpływ na zaspokajanie ważnych potrzeb społecznych w różnych sferach życia. Bezrobocie powoduje narastanie takich społecznych kwestii, jak kwestia ubóstwa, kwestia edukacyjna, kwestia zdrowotna. Bezpośrednią konsekwencją bezrobocia jest narastająca patologia społeczna, pogłębianie się niepewności społecznej i wzrost poczucia zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego. Bezrobocie rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce wolnorynkowej, oznacza brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. W Polsce bezrobocie jest jednym z głównych problemów społecznych. Bezrobocie jako kwestia społeczna dotyczy dużych grup społecznych, polega na kumulowaniu negatywnych cech położenia materialnego, społecznego i politycznego, jest odbierane przez tę grupę jako niewłaściwe, zakłóca jej prawidłowy rozwój.

Podstawowym miernikiem wielkości bezrobocia jest stopa bezrobocia, czyli stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby ludności aktywnej zawodowo (tj. pracującej i bezrobotnej łącznie) wyrażony w procentach. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że na terytorium Polski występuje duże zróżnicowanie stopy bezrobocia. Są więc regiony, na których stopa bezrobocia znacznie przekracza średnią krajową. Z kolei w dużych miastach, takich jak np. Poznań, Sopot, Warszawa stopa bezrobocia jest znacznie niższa niż średnia krajowa.

Stopa bezrobocia nie jest dokładnym miernikiem rozmiarów bezrobocia, ponieważ zawsze istnieje grupa bezrobotnych, którzy poszukują pracy na własną rękę nie rejestrując się w urzędzie pracy, a równocześnie wielu zarejestrowało się tylko po to, by skorzystać z prawa do zasiłku, ubezpieczenia zdrowotnego, nie mając zamiaru podjęcia pracy.

Informacje o lokalnym rynku pracy na terenie gminy zawarte są w poniższych tabelach.

Tabela nr 10. Stopa bezrobocia na koniec lat 2012-2014.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
------------------	------	------	------

Stopa bezrobocia w kraju w %	13,40	13,4	11,5
Stopa bezrobocia w województwie pomorskim w %	13,40	13,3	11,3
Stopa bezrobocia w powiecie starogardzkim	20,40	19,3	15,7

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim

Stopa bezrobocia w województwie pomorskim w latach 2012-2014 utrzymywała się na poziomie bardzo zbliżonym do bezrobocia na terenie kraju. Powiat starogardzki charakteryzował się jednak znacznie wyższą stopą bezrobocia, w analizowanym okresie, w stosunku do stopy bezrobocia na terenie województwa i kraju.

Tabela nr 11. Ilość osób bezrobotnych w gminie.

Wyszczególnienie	2012				2013				2014			
	ogółem	w tym kobiety	z prawem do zasiłku	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	z prawem do zasiłku	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	z prawem do zasiłku	w tym kobiety
Ogółem	291	155	58	28	281	152	64	28	244	136	43	18
w tym:												
poprzednio pracujące	245	122	57	27	238	123	64	28	210	112	43	18
zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3	2	3	2	6	2	5	1	10	5	9	4
dotychczas niepracujące	46	33	1	1	43	29	0	0	34	24	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim

Na podstawie powyższej tabeli należy stwierdzić, że liczba osób bezrobotnych w gminie Osieczna systematycznie maleje. Na przestrzeni analizowanych lat niewiele ponad połowę osób bezrobotnych stanowią kobiety. Warto zwrócić uwagę, że od roku 2012 systematycznie spada liczba osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, które do tej pory nie podjęły żadnego zatrudnienia. Niepokojący natomiast jest fakt, że niewiele osób spośród całej grupy bezrobotnych posiada prawo do zasiłku, bowiem oznaczać to może, że są to zarówno osoby długotrwale bezrobotne, jak też takie, które pracują na tzw. „umowach śmieciowych”.

Tabela nr 12. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.

Wyszczególnienie		2012		2013		2014	
		liczba bezrobotnych razem	w tym liczba bezrobotnych kobiet	liczba bezrobotnych razem	w tym liczba bezrobotnych kobiet	liczba bezrobotnych razem	w tym liczba bezrobotnych kobiet
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	24	11	17	4	23	6
	1 - 3	48	21	57	29	57	26
	3 - 6	57	29	46	20	33	18
	6 - 12	44	18	49	24	31	15
	12 - 24	59	37	50	30	44	30
	powyżej 24	59	39	62	45	56	41
wiek	18 - 24	84	42	71	34	55	29
	25 - 34	73	41	82	45	63	39
	35 - 44	68	41	59	40	49	34
	45 - 54	48	24	41	23	49	24
	55 - 59	18	7	22	10	21	10
	60 - 64	0	x	6	x	7	0
wykształcenie	wyższe	7	5	9	7	12	9
	policealne i średnie zawodowe	47	36	46	31	43	30
	średnie ogólnokształcące	32	25	31	25	23	17
	zasadnicze zawodowe	114	46	119	51	95	42
	gimnazjalne i poniżej	91	43	76	38	71	38
staż pracy ogółem	do 1 roku	44	24	38	23	31	18
	1 - 5	74	43	72	40	60	34
	5 - 10	42	15	41	17	34	20
	10 - 20	50	29	50	31	41	24
	20 - 30	29	11	25	11	29	12
	30 lat i więcej	6	0	12	1	15	4
	bez stażu	46	33	43	29	34	24

OGÓLEM	291	155	281	152	244	136
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Starogardzie Gdańskim

Szczegółowe dane zawarte w powyższej tabeli pozwalają na dokonanie dogłębnej analizy sytuacji osób bezrobotnych na terenie Gminy Osieczna. Odnosząc się do pierwszej kategorii zawartej w tabeli, mianowicie na „czas pozostawania bez pracy w miesiącach” należy stwierdzić, że najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 m-cy. Najmniejszy stopień osób bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia do miesiąca.

Wyszczególnione kryterium wieku osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, pozwala stwierdzić, że osoby we wczesnym okresie dorosłości (tj. od 18 r.ż. do 34 r.ż.) stanowią największą liczbę osób biernych zawodowo. Najmniejszą liczbę zarejestrowanych jako osoby bezrobotne stanowią mieszkańcy Gminy Osieczna, którzy osiągnęli 55 r.ż. i więcej. Kobiety jako osoby bezrobotne dominują w przedziale wiekowym 35-44, czyli średniej dorosłości.

Odnosząc się do poziomu wykształcenia bezrobotnych należy stwierdzić, że osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowią największą liczbę osób bezrobotnych, a zaraz po nich osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Najmniejszy procent liczby osób pozostających bezrobotnymi, to osoby z wykształceniem wyższym. Na podstawie analizowanej tabeli wyraźnie widać tendencję malejącą wśród wszystkich grup osób bezrobotnych za wyjątkiem osób z wyższym wykształceniem.

Ostatni wskaźnik z powyższej tabeli odnosi się do stażu pracy osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Największą liczbę osób stanowią te, które posiadają staż pracy 1-5 lat, następnie osoby, które przepracowały 10-20 lat. Najmniejszą liczbę osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne stanowią ci, których staż pracy przekracza 30 lat, jednak na przestrzeni analizowanych lat liczba ta wzrasta. Należy zauważyć, że z każdym rokiem maleje liczba osób bezrobotnych nie posiadających stażu pracy.

6. Zasoby mieszkaniowe.

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

Tabela nr 13. Zasoby mieszkaniowe.

	2012	2013	2014
Liczba mieszkań w zasobie gminy	15	15	15
Liczba osób oczekujących na przyznanie mieszkania	2	2	2

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osieczna

W latach 2012-2014 liczba mieszkań pozostających w zasobach gminy Osieczna nie uległa zmianom, tak jak wynika z danych zamieszczonych w powyższej tabeli.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, przyznawane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę,

a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 14. Dodatki mieszkaniowe.

	2012	2013	2014
Liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	1	2	2
Liczba przyznanych świadczeń	12	18	22
Kwota świadczeń w złotych	2.463	2.960	4.929

Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej

7. Oświata.

Edukacja to ogół czynności i procesów mających na celu przekazywanie wiedzy, kształtowanie określonych cech i umiejętności. Pełni niewątpliwie zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Edukacja, jako proces trwający od dzieciństwa, jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Edukacja boryka się z wieloma problemami. Są to najróżniejsze zagrożenia z którymi zmierzyć muszą się zarówno dorośli, jak i dzieci, uczniowie czy studenci. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do kształcenia. W konsekwencji rodzi to rozbieżność szans życiowych poszczególnych grup ludności np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych z wykształceniem i bez wykształcenia. Wśród innych problemów należy wymienić również np. biedę, alkoholizm, narkotyki, przemoc.

Na terenie Gminy Osieczna znajdują się następujące publiczne instytucje oświatowe:

- Zespół Szkół Publicznych w Osiecznej:
 - Szkoła Podstawowa,
 - Gimnazjum,
 - Samorządowe Przedszkole Publiczne.
- Zespół Szkół Publicznych w Szlachcie:
 - Szkoła Podstawowa,
 - Gimnazjum,
 - Samorządowe Przedszkole Publiczne.

Poniższe tabele zawierają informacje na temat ogólnej liczby uczniów oraz kadry z podziałem na specjalizacje.

Tabela nr 15. Średnia liczba uczniów w szkołach i przedszkolach w latach 2012-2014.

Rok szkolny	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Szkoły Podstawowe	236	230	244

Gimnazja	114	107	102
Przedszkola	90	96	72
Ogólna liczba uczniów objętych edukacją i wychowaniem	440	433	418

Opracowanie własne na podstawie danych z ZSP Osieczna i ZSP Szlachta

Tabela nr 16. Stan zatrudnionej kadry w Szkołach i Przedszkolach w gminie w latach 2012-2014

Rok szkolny		2012/2013	2013/2014	2014/2015
Ilość zatrudnionych nauczycieli:	Razem:	22	22	23
w tym specjalistów ZSP i Przedszkole w Osiecznej:				
- logopeda		1	1	1
- pedagog		1	1	1
- oligofrenopedagogika		1	3	3
- terapia pedagogiczna		1	1	1
- rewalidacja ruchowa		-	-	1
ZSP i Przedszkole w Szlachcie:	Razem:	22	22	22
- logopeda		1	1	1
- pedagog/psycholog		1	1	1
- oligofrenopedagogika		3	4	5
- terapia pedagogiczna		2	2	2
- rewalidacja ruchowa		-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z ZSP Osieczna i ZSP Szlachta

Na podstawie powyższych tabeli można stwierdzić, że liczba uczniów objętych edukacją i wychowaniem utrzymuje się na podobnym poziomie.

8. Kultura, sport i rekreacja.

Aktywność obywatelska oraz umiejętność współpracy i wymiany wiedzy stają się kluczowe w obliczu wyzwań współczesnej gospodarki oraz przyczyniają się do powiększania dobrobytu społecznego. Pobudzanie aktywności mieszkańców, ich zaangażowania w sprawy lokalne oraz kształtowanie odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów społecznych stają się największym wyzwaniem stojącym przed lokalnymi władzami oraz instytucjami działającymi na naszym obszarze. Na terenie Gminy Osieczna od 2014 roku działa 11 organizacji, w tym kluby, stowarzyszenia i związki lokalne, takie jak:

- KGW Osówek,
- KGW Szlachta,
- KGW Osieczna,
- UKS „Drzewiarz” Osieczna,

- UKS Szlachta,
- Stowarzyszenie na rzecz zaopatrzenia w wodę i rozwoju wsi,
- Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „Leśne Słoneczko”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Długie,
- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Osieczniańskiej,
- Międzyzakładowy Klub Piłkarski Szlachta,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Bardzo ważną rolę w gminie pełni Gminna Biblioteka Publiczna w Osiecznej.

Tabela nr 17. Wskaźniki dotyczące działalności biblioteki w Gminie Osieczna.

Wskaźniki	2012	2013	2014
Stan księgozbioru	22 130 książek	22 363 książek	22 918 książek
Ilość czytelników	291	298	288
Odwiedziny w bibliotece	1850	2080	2200

Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Biblioteki Publicznej w Osiecznej

W Gminie Osieczna organizowane są imprezy stałe, takie jak: „Łosieczniański Rumel”, wystawy i kiermasze książek, konkurs na Szopkę Bożonarodzeniową, Finał WOŚP. Ponadto na terenie gminy znajdują się świetlice wiejskie, funkcjonujące jako Zespół Świetlic Wiejskich. Zajęcia w świetlicach skierowane są do dorosłych, dzieci i młodzieży, mają zróżnicowany charakter.

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m. in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również na jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność. Gmina Osieczna od wielu lat inwestuje w sport i rekreację. Uprawianiu sportu i rozwijaniu kultury fizycznej w Gminie Osieczna sprzyja znakomita infrastruktura:

- Sala gimnastyczna przy ZSP w Osiecznej,
- Hala Sportowa w Szlachcie,
- Stadion Gminny im. Włodzimierza Kuchty w Szlachcie,
- Boisko Sportowe przy ZSP w Osiecznej,
- Ścieżka rowerowa Małe Krówno – Osieczna.

Dodatkowo piękne tereny i lasy w Gminie Osieczna sprzyjają pieszym wędrownikom i przede wszystkim do uprawiania nordic walking.

Do cyklicznych imprez na terenie gminy, które cieszą się dużą popularnością należą, w szczególności:

1. Imprezy sportowe:
 - Biegi uliczne im. Ks. St. Peplińskiego,
 - Piknik Sportowy – Marsz po Zdrowie.

2. Imprezy kulturalne:

- Mistrzostwa Świata na Kocieniu w KAPELE,
- Święto Grzyba u Lasaków,
- Łosieczński Rumel.

Na terenie gminy działa również Centrum Integracji Społecznej w Osówku, które zostało założone przez Stowarzyszenie MORENA z Gdańska.

Wśród usług kierowanych do uczestników CIS w ramach reintegracji społecznej i zawodowej wymienić należy:

- szkolenia zawodowe,
- organizowanie praktyk i staży zawodowych,
- pomoc w przekazywaniu ofert pracy,
- zajęcia z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej lub spółdzielni socjalnej,
- inne działania z zakresu reintegracji zawodowej,
- uczestnictwo w grupach samopomocowych oraz w grupach wsparcia,
- indywidualne konsultacje z psychologiem,
- inne działania z zakresu reintegracji społecznej.

Tabela nr 18. Liczba uczestników w Centrum Integracji Społecznej.

	2012	2013	2014
Uczestnicy zajęć ogółem	13	9	23
w tym:			
- kobiety	11	7	20
- mężczyźni	2	2	3
Uczestnicy zajęć, którzy podjęli zatrudnienie	2	3	8

Opracowanie własne na podstawie danych z Centrum Integracji Społecznej w Osówku

Ponadto na terenie gminy znajdują się dwie parafie:

- Parafia Poczęcia Najświętszej Marii Panny w miejscowości Osieczna,
- Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w miejscowości Szlachta, przy której działa CARITAS

9. Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna – jak wynika z ustawy o pomocy społecznej – „jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”. Pomoc społeczna wspiera zatem osoby i rodziny dążące do życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;

- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego lub sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej obejmujący swym działaniem teren Gminy Osieczna jest jednostką organizacyjną gminy, realizującą zadania własne z zakresu pomocy społecznej oraz zadania zlecone gminie w zakresie administracji rządowej. Ośrodek realizuje zadania statutowe wynikające w szczególności z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tutejszy Ośrodek udziela nie tylko pomocy finansowej czy rzeczowej, ale również świadczy usługi z zakresu poradnictwa specjalistycznego, opieki nad osobami starszymi, samotnymi i niepełnosprawnymi. Realizuje również działania związane z szeroko rozumianym wsparciem rodzin, wśród których wymienić można dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne, organizuje poradnictwo prawne i psychologiczne. Celem niemniej ważnym jest również aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej zatrudnia 10 pracowników, w tym:

- kierownik;
- pracownicy socjalni – 3 osoby;
- młodszy asystent rodziny;
- referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
- pracownicy świadczący usługi opiekuńcze – 3 osoby,
- główny księgowy.

Prawo do uzyskania wsparcia udzielanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej mają osoby oraz rodziny, które spełniają określone warunki zdefiniowane w poszczególnych aktach prawnych. Jedną z podstawowych przesłanek uzyskania pomocy finansowej jest kryterium dochodowe, które uwzględniane jest zarówno w przyznawaniu pomocy z zakresu świadczeń pomocy społecznej, jak i z zasiłków rodzinnych oraz świadczeń

alimentacyjnych.

W wykonywaniu poszczególnych zadań OPS współdziała z różnymi podmiotami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się szeroko rozumianą pomocą społeczną.

Poniżej zaprezentowano tabelę, w której zawarte zostały kwoty wydatkowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznej na realizację zadań w latach 2012-2014.

Tabela nr 19. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2012-2014.

Wielkość wydatków	2012	2013	2014
świadczenia pomocy społecznej	350.723,00	419.806,00	475.458,00

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osiecznej

W latach 2012-2014 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na pomoc mieszkańcom gminy corocznie zwiększała się. Kwota przeznaczona na realizację zadań własnych przyznana została na zasiłki stałe, zasiłki celowe i w naturze, posiłek (w tym także dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach) oraz zasiłki okresowe.

Poniżej zaprezentowane zostały dane z lat 2012-2014 obejmujące liczbę osób i rodzin korzystających z pomocy OPS. Dokonano również próby scharakteryzowania beneficjentów tutaj. Ośrodka, analizując powody przyznania pomocy.

Tabela nr 20. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	341	361	363
Liczba rodzin	158	185	186
Liczba osób w rodzinach	595	671	664
Udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogólnej liczbie ludności gminy	20%	23%	23%

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osiecznej

Odnosząc się do powyższej tabeli należy stwierdzić, że liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją na przestrzeni lat systematycznie wzrasta. Jeśli chodzi o liczbę rodzin objętych pomocą społeczną warto zwrócić uwagę na niewielką tendencję rosnącą, ponieważ w 2014 roku pomocą objęta była największa liczba rodzin, natomiast w roku 2012 najmniejsza. Dla porównania warto zwrócić uwagę, że ilość osób w rodzinach nieznacznie się różni i średnio każda rodzina w Gminie Osieczna składa się z 4 osób.

Uzupełnienie powyższych danych stanowi tabela nr 21, która prezentuje informacje na temat struktury płci, wieku oraz aktywności zawodowej beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej, w latach 2012-2014.

Tabela nr 21. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	341	361	363
W tym: osoby długotrwale korzystające	272	283	233
Wiek 0-17	222	237	219
Wiek produkcyjny*	108	119	134
Wiek poprodukcyjny**	11	5	10
Liczba rodzin	158	185	186
Liczba osób w rodzinach	595	671	664
W tym: kobiety			
Liczba osób	203	209	220
W tym: osoby długotrwale korzystające	184	161	144
Wiek 0-17	108	119	110
Wiek 18-59	87	83	101
Wiek 60 lat i więcej	8	2	9
W tym: mężczyźni			
Liczba osób	138	157	143
W tym: osoby długotrwale korzystające	88	122	89
Wiek 0-17	114	118	109
Wiek 18-64	21	36	33
Wiek 65 lat i więcej	3	3	1

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osieckiej

*Wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59, mężczyźni 18-64 lat

** Wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Na podstawie powyżej zamieszczonej tabeli należy stwierdzić, że liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej systematycznie wzrasta. Biorąc pod uwagę szczegółowe dane zawarte w tabeli można zaobserwować, że beneficjentami pomocy społecznej częściej są kobiety niż mężczyźni. Warto zauważyć również, że nie można oszacować stałej liczby osób długotrwale korzystających z pomocy i/lub wsparcia, ponieważ na przestrzeni analizowanych lat w sposób nierównomierny zmienia się ilość klientów zakwalifikowanych do tej grupy. Najmniej liczną grupą wiekową osób korzystających z pomocy są osoby w wieku poprodukcyjnym. Poddając powyższe dane szczegółowej analizie stwierdza się, że ilość rodzin, w których żyją osoby w wieku poprodukcyjnym ulegała znacznym wahaniom.

Odnosząc się do wspomnianych już rocznych sprawozdań z pomocy społecznej należy zwrócić również uwagę na liczbę rodzin niepełnych oraz tych, w których występuje wielodzietność. Szczegółowe dane zostały zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 22. Typy rodzin objętych pomocą – rodziny z dziećmi i niepełne.

Wyszczególnione	2012	2013	2014
Rodziny z dziećmi ogółem	119	159	131
o liczbie dzieci: 1	29	53	41
2	48	68	59
3	32	30	20

4	8	6	10
5	1	2	0
6	1	0	1
7 i więcej	0	0	0
Rodziny niepełne ogółem	20	24	24
o liczbie dzieci: 1	9	14	16
2	5	5	4
3	5	4	2
4 i więcej	1	1	2

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osieckiej

Wśród rodzin korzystających z usług pomocy społecznej najczęściej jest takich, które posiadają dwoje dzieci. Rodziny, w których mieszka jedno dziecko jest kolejnym z wyróżniających się beneficjentów. Rzadziej pojawiają się gospodarstwa domowe, w których występuje wielodzietność, takie rodziny stanowią najmniejszy procent spośród badanych podmiotów. Odnosząc się do liczby rodzin niepełnych należy stwierdzić, że na przestrzeni analizowanych lat, liczba ta jest stabilna i nieznacznie wzrosła między rokiem 2012 a rokiem 2014. W przypadku rodzin niepełnych, najczęściej rodzic wychowuje jedno dziecko, rzadziej natomiast – dwoje i więcej.

Jeżeli chodzi o analizę aktywności zawodowej beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej, należy wziąć pod uwagę rozważania zawarte w punkcie 5 rozdziału II „sytuacja na rynku pracy”, a także dane zawarte w tabeli nr 23 „powody przyznania pomocy”, gdzie przedstawiona została ilość rodzin, które otrzymały pomoc w związku z bezrobociem.

Tabela nr 23. Powody przyznania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2012	2013	2014
Ubóstwo	113	140	142
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	40	45	18
W TYM: wielodzietność	23	26	28
Bezrobocie	100	134	116
Niepełnosprawność	67	84	69
Długotrwała lub ciężka choroba	77	109	55
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	41	43	39
W TYM: rodziny niepełne	19	23	21
W TYM: rodziny wielodzietne	6	8	8
Przemoc w rodzinie	0	1	1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	9	14	13
Narkomania	0	0	0

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	1
Sytuacje kryzysowe	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osiecznej

W latach 2012-2014 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie było: ubóstwo i bezrobocie. Istotnymi przesłankami udzielanej pomocy były również długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność; następnie niemniej ważne: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. W analizowanym okresie liczba osób w rodzinach objętych pomocą tut. Ośrodka z w/w powodów ulegała wahaniam.

Powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Osieczna przez Ośrodek Pomocy Społecznej wpływały na formę udzielanego wsparcia. Poniżej zaprezentowana tabela przedstawia szczegółowe dane z lat 2012-2014.

Tabela nr 24. Udzielane świadczenia - zadania własne Gminy.

FORMY POMOCY	Kwota świadczeń w zł		
	2012	2013	2014
Zasiłki stałe ogółem	70.843	101.949	121.402
Zasiłki okresowe ogółem	70.463	97.288	113.998
Schronienie	0	0	0
Posiłek	74.181	82.901	70.037
Ubranie	0	0	0
Usługi opiekuńcze ogółem	74.181	86.957	92.015
Zasiłek celowy i w naturze ogółem	55.735	50.711	74.656
Razem	350.723	419.806	475.458

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osiecznej

Na podstawie powyższej tabeli należy stwierdzić, że co roku wzrasta kwota na świadczenia z pomocy społecznej. Tendencje wzrostową widać na przykładzie ilości osób objętych zasiłkiem stałym, gdzie liczba ta systematycznie wzrasta od 19 osób w 2012 r., poprzez 22 osoby w 2013 r., do 28 osób w 2014 r. Różnice w wielkości kwot przeznaczonych na zasiłki okresowe rosą z liczbą osób, którym przyznano w/w świadczenie decyzją. Najczęstszą przyczyną przyznania zasiłku okresowego na przestrzeni analizowanych lat jest bezrobocie beneficjentów Ośrodka. Równie ważnymi przesłankami przyznania

pomocy

w formie zasiłku okresowego były niepełnosprawność lub długotrwała choroba, jednak ilość przyznanych świadczeń jest zdecydowanie mniejsza niż liczba świadczeń przyznanych z tytułu bezrobocia.

Analizując dane z lat 2012-2014 należy stwierdzić, że kwota przeznaczona na realizację zadań z zakresu usług opiekuńczych wzrasta. Zwrócenie uwagi na kwoty przeznaczone na usługi opiekuńcze jest o tyle istotne, że na przestrzeni analizowanych lat zmniejsza się ilość osób korzystających z tej formy pomocy, jednak liczba świadczeń waha się. Dodatkowy wpływ na wzrost kosztów ponoszonych za usługi opiekuńcze jest objęcie w 2014 r. pomocą osoby z zaburzeniami psychicznymi, wymagającymi specjalistycznych usług opiekuńczych. Kolejną formą pomocy, która nie wskazuje żadnych wyraźnych tendencji jest zasiłek celowy i w naturze. Na podstawie uzyskanych danych można zaobserwować, że w roku 2012 przeznaczono na ten cel większy nakład finansowy, niż w roku 2013, jednak mniejszy niż w roku 2014. Odnosząc się do tabeli można zaobserwować również, że niezmiennie koszty za schronienie i ubranie wynoszą 0 zł. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na przyznawaną pomoc w formie środków finansowych na zakup posiłku. W 2012 r. kwota, którą przeznaczono na w/w świadczenia wyniosła 116.362,00 zł, natomiast w roku 2013 – 115.690,00 zł. Warto zauważyć, że największy nakład finansowy na ten rodzaj pomocy przypadł na rok 2014, gdzie koszt ten wyniósł 125.484,00 zł. Poniżej zaprezentowana tabela przedstawia liczbę dzieci objętych świadczeniami przyznanymi w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.

Tabela nr 25. Dożywianie dzieci w szkole.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba dzieci	234	244	229
Liczba świadczeń	31.580	30.045	29.139
Kwota	76.087,00	84.549,00	70.764,00

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osiecznej

Podsumowując, działania prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2012-2014 można zaprezentować za pomocą tabeli dzieląc pomoc na pieniężną, niepieniężną, pracę socjalną i usługi opiekuńcze.

Tabela nr 26. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2012-2014.

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie			Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014

Pieniężna	107	115	130	105	112	126	379	362	418
Niepieniężna	235	247	236	122	130	123	528	568	528
Praca socjalna	X	X	X	147	230	186	553	788	664
Usługi opiekuńcze	8	7	6	8	7	6	11	8	6

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych OPS w Osiecznej

Realizowane przez Ośrodek zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekunów finansowane są z budżetu państwa w ramach realizacji zabezpieczenia społecznego, które ma służyć wsparciu rodzin poprzez zagwarantowanie oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb wszystkim członkom danej społeczności. Ich celem jest wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych oraz rodzin, które ze względu na wzmożone wydatki związane z wychowaniem dzieci, nie są w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb wynikających z ich wychowania.

Zasiłek rodzinny jest świadczeniem, które przysługuje osobie uprawnionej na dziecko lub osobie uczącej, jeżeli spełnia określone ustawowo przesłanki. Jego celem jest częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Otrzymanie zasiłku rodzinnego obwarowane jest wieloma warunkami - wpływ na przyznanie zasiłku rodzinnego ma status osoby ubiegającej się o świadczenie, wysokość dochodu rodziny oraz kryteria dotyczące samego dziecka – jego wiek, uczęszczanie do szkoły, czy fakt posiadania stopnia niepełnosprawności. Do zasiłku rodzinnego ustawodawca przewidział szereg dodatków. Prawo do konkretnego z nich uzależnione jest od wielu czynników, m. in. od okoliczności powodujących zwiększenie wydatków np. w związku z posiadaniem więcej niż dwoje dzieci, czy wychowywaniem dziecka niepełnosprawnego oraz od okoliczności, które powodują obciążenie dochodów rodziny

np. w związku z podjęciem nauki dziecka w szkole poza miejscem zamieszkania. Ponadto w systemie świadczeń rodzinnych wyróżnia się świadczenia opiekuńcze. Na obecny katalog świadczeń opiekuńczych składają się: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna. Są to świadczenia uzależnione od posiadania orzeczenia o niepełnosprawności. Ostatnim świadczeniem jest jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka o które w związku z narodzinami żywego dziecka może ubiegać się matka, ojciec, opiekun prawny lub faktyczny. Na terenie Gminy Osieczna wsparcie rodzinom niepełnym niesie pomoc w formie wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu na osobę uprawnioną na które osoba zobowiązana tytułem wykonawczym do alimentów, nie łoży na utrzymanie. Warunkiem przyznania świadczenia jest spełnienie ustawowych warunków m.in. kryterium dochodowego.

Poniższa tabela prezentuje jak w Gminie Osieczna na przestrzeni ostatnich lat przedstawiała się struktura wydatków na świadczenia rodzinne oraz fundusz alimentacyjny.

Tabela nr 27. Świadczenia rodzinne oraz fundusz alimentacyjny w latach 2012-2014.

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń		
	2012	2013	2014
zasiłek rodzinny	5.010	4.774	4.311

dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia się dziecka	8	23	13
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	128	101	95
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	114	147	128
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	253	226	257
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	340	329	295
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	785	760	688
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1008	881	709
zasiłek pielęgnacyjny	1.122	1.129	1.171
świadczenie pielęgnacyjne	568	379	190
specjalny zasiłek opiekuńczy	0	2	24
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	20	26	24
zasiłek dla opiekuna	0	0	353
Liczba świadczeń ogółem	9.356	8.777	8.258
Wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.187.310	1.154.075	1.193.586
fundusz alimentacyjny	196	200	208
Wielkość wydatków na fundusz alimentacyjny	68.030	70.160	73.900

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznej

Na podstawie powyższej tabeli można zauważyć, że w latach 2012-2014 ilość przyznanych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami spadała z roku na rok. Z mniejszą ilością świadczeń wiążą się niższe koszty ponoszone przez państwo na ten cel. Spadająca liczba przyznanych zasiłków jest skutkiem m.in. niżu demograficznego spowodowanego panującym modelem rodziny 2+1, którego jedną z głównych przyczyn jest brak środków na utrzymanie kolejnego dziecka. Tendencję wzrostową można natomiast zauważyć wśród świadczeń opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

10. Bezpieczeństwo publiczne.

Bezpieczeństwo to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli, godzącymi w ogólnie przyjęte normy postępowania. Bezpieczeństwo publiczne jest także stanem w społeczeństwie, który umożliwia jego sprawne funkcjonowanie. Zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego mogą mieć charakter zarówno wewnętrzny, jak i zewnętrzny, czyli mieszczą się tu ingerencje ze strony innych podmiotów państwowych w sprawy wewnętrzne, a także wewnętrzne konflikty i napięcia społeczne. Często przestępczość zakłóca ten ład, co rodzi w społeczeństwie poczucie niesprawiedliwości i braku kontroli państwa nad tym zjawiskiem. Przestępczość poprzez intensywność

i częstotliwość może mieć duży wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz może odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Policja to umundurowana i uzbrojona formacja przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Do jej głównych zadań należy pilnowanie przestrzegania prawa i ściganie przestępców, jak również zapewnienie ochrony i pomocy w sytuacjach kryzysowych zarówno wobec ludzi, jak i mienia. Jeżeli jest to konieczne, policja nadzoruje na poziomie operacyjnym także wszelkie służby ratownicze.

Szczegółowe dane dotyczące liczby i rodzaju przestępstw oraz wypadków drogowych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 28. Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych w gminie Osieczna.

Kategoria przestępstw	2012	2013	2014
Ogółem	27	30	27
w tym:			
- kradzież rzeczy	12	5	5
- kradzież samochodu	1	5	2
- kradzież z włamaniem	2	-	-
- rozbój, wymuszenie rozbójnicze	1	-	-
- udział w bójkę lub pobiciu	-	1	-
- uszkodzenie mienia	-	1	1
- uszczerbek na zdrowiu	1	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Lubichowie

Tabela nr 29. Dane na temat wypadków drogowych.

Miejscowość	2012			2013			2014		
	Wypadki drogowe	ranni	zabici	Wypadki drogowe	ranni	zabici	Wypadki drogowe	ranni	zabici
Gmina Osieczna	2	1	1	2	1	1	3	3	-

Opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Lubichowie

Wśród służb ochrony ludności ważną rolę pełni także Państwowa Straż Pożarna będąca formacją powołaną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami, która ściśle współpracuje z ochotniczymi strażami pożarnymi.

Na terenie gminy działają dwie Ochotnicze Straże Pożarne: w Osiecznej i Szlachcie. Informacje o interwencjach przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 30. Dane na temat interwencji Ochotniczej Straży Pożarnej.

Rodzaje interwencji	2012		2013		2014	
	OSP Osieczna	OSP Szlachta	OSP Osieczna	OSP Szlachta	OSP Osieczna	OSP Szlachta
Požary	8	5	5	5	7	7
Miejskowe zagrożenia	8	6	7	1	15	10
Alarmy fałszywe	0	0	0	0	1	0

Opracowanie własne na podstawie danych z OSP Osieczna i OSP Szlachta

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 795) w sądzie tworzy się zespoły kuratorskiej służby sądowej zwane dalej „zespołami”. Kuratorzy realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, wykonując orzeczenia w sprawach karnych oraz w sprawach rodzinnych i nieletnich.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Starogardzie Gdańskim w latach 2012 – 2014 prowadzone były 23 dozory w tym:

- a) nadzory Alk (osoby zobowiązane przez sąd do leczenia odwykowego) – 17 spraw,
- b) nadzory Nw (nieletni z nadzorem kuratora sądowego) – 3 sprawy,
- c) nadzory Opm (ograniczona władza rodzicielska poprzez nadzór kuratora) – 3 sprawy.

Ponadto prowadzone były dozory kuratorskie wobec 21 osób dorosłych z terenu Gminy Osieczna.

11. Ochrona zdrowia.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami Gminy Osieczna sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” z siedzibą w Cz ersku przy ul. Batorego 4B. Bezpośrednią opiekę sprawują lekarze i pielęgniarki Przychodni w Osiecznej, na ul. Dworcowej 6. Nocną opiekę zdrowotną, oraz w święta i dni wolne zapewniają lekarze z Przychodni w Kopytkowie. Do nagłych wypadków mieszkańcy gminy mogą wezwać karetkę pogotowia ratunkowego z ratownikami lub tzw. „ERKE” z miejscowości Cz ersk lub Starogard Gdański.

W Przychodni w Osiecznej pracuje trzech lekarzy:

- specjalista medycyny rodzinnej,
- doktor nauk medycznych,
- specjalista chirurgii ogólnej i anestezjologii,

oraz trzy pielęgniarki:

- pielęgniarka środowiskowa,
- pielęgniarka medycyny szkolnej,
- pielęgniarka rodzinna.

Pielęgniarki pełnią również rolę rejestratorek. W Przychodni zatrudniona jest sprzątaczk a. Drobne awarie i naprawy wykonuje pracownik gospodarczy z Przychodni w Cz ersku lub pracownik gospodarczy naszej Gminy.

Do roku 2014 przyjmował ginekolog-położnik, niestety w roku 2015 z powodu choroby lekarz ten nie przyjmuje. Panie mogą korzystać z usług ginekologa w „MEDICUSIE” w Czersku.

W ramach profilaktyki zdrowotnej w placówce „MEDICUS” w Czersku można skorzystać z Poradni Neurologicznej i Poradni Leczenia Bólu, refundowanej przez NFZ. Natomiast odpłatnie można korzystać z następujących poradni:

- kardiologicznej,
- okulistycznej,
- laryngologicznej,
- ortopedycznej,
- dermatologicznej,
- medycyny pracy.

Z innych poradni czy to refundowanych przez NFZ, czy odpłatnych można korzystać praktycznie w całym województwie pomorskim. Niektóre poradnie w woj. kujawsko-pomorskim również świadczą usługi medyczne mieszkańcom naszej gminy.

Narodowy Fundusz Zdrowia dąży do centralizacji świadczeń w miastach powiatowych i trójmieście. Nie bierze jednak pod uwagę faktu, że dojazd z naszej gminy do powiatu to często całodzienna wyprawa.

Tabela nr 31. Pomoc świadczona dla pacjentów w latach 2012-2014.

Lata	2012	2013	2014
Ilość pacjentów	7123	6490	6532
w tym dzieci	1125	830	850
szczepienia	239	215	237
bilanse	136	109	95
ginekolog	521	238 I-VI	260 IV-XII

Opracowanie własne na podstawie danych z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „MEDICUS”.

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Dlatego tak ważne jest, by mieć dostęp do szerszego grona specjalistów. W Gminie Osieczna niezbędnym byłoby zatrudnienie lekarza pediatry, ginekologa oraz stomatologa, co pozwoliłoby na wczesne wykrycie chorób i zastosowanie natychmiastowego leczenia.

12. Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie.

W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest jako silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji np. alkoholu, narkotyków, leków.

W szerszym znaczeniu za osoby uzależnione uważa się również nadużywające gier hazardowych, oglądania telewizji, nadmiernego korzystania z Internetu, zakupów czy też pracy.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest bardzo trudne z uwagi na fakt, że duży odsetek osób dotkniętych problemem nie szuka wsparcia u profesjonalistów czy w instytucjach pomocowych, ponieważ nie dostrzega problemu lub się go po prostu wstydzi.

Do najpoważniejszych problemów społecznych należą alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie, które powodują znaczne szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Mają one duży wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie czy zdolność do konkurencji na wymagającym coraz bardziej rynku pracy.

Przyczyny alkoholizmu mogą mieć różny charakter. Choroba ta może mieć swoje podstawy w biedzie, bezdomności, stresie, środowisku życia i w nacisku na jednostki a także w sytuacji rodzinnej czy zdrowotnej człowieka. Choroba pojawia się na skutek spożywania coraz większych ilości alkoholu lub robienia tego coraz częściej. Do głównych przyczyn alkoholizmu zaliczyć można:

- czynniki indywidualne: indywidualna skłonność do popadania w nałogi, stres, kryzysy w życiu, drażliwość,
- czynniki demograficzne: płeć, wiek,
- czynniki społeczno-kulturowe: miejsce zamieszkania, wykształcenie, pozycja społeczna.

Narkomania to potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się tzw. głodem narkotycznym, przymusem zażywania środków odurzających oraz chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszelkimi sposobami. Narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie a także fakt, że narkotyki są często traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Do głównych przyczyn narkomanii zaliczyć należy:

- ciekawość,
- chęć zbadania wpływu narkotyku na organizm,
- wpływ grupy rówieśniczej,
- sytuacje stresujące i mała odporność na stres,
- duża dostępność środków odurzających,
- sytuacja kulturowa i społeczno-polityczna.

Przemoc domowa to zjawisko zachodzące wówczas, gdy członek rodziny lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca, próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, teściów, dziadków itp. używając przewagi fizycznej, szantażu, gróźb w celu zranienia moralnie lub fizycznie człowieka. Natomiast określenie „przemoc w rodzinie” wskazuje na przemoc zachodzącą w środowisku rodzinnym. Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste powodujące cierpienie i szkody.

Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny a także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doświadczających przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Aby skutecznie przeciwdziałać tym problemom oraz

eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom w gminie odgrywa Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizuje działalność profilaktyczną oraz prowadzi postępowanie wobec osób nadużywających alkoholu.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów przeciwdziałania uzależnieniom.

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalonego corocznie przez radę gminy.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracuje w 6-cio osobowym składzie: lekarz, nauczyciel, duchowny, policjant, pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej i pracownik Biblioteki.

Realizując uchwalony program Komisja współpracuje na bieżąco z Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym.

Poniżej znajdują się dane dotyczące ilości punktów sprzedaży alkoholu, ilości wydanych zezwoleń na ich sprzedaż oraz informację o środkach finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomani.

Tabela nr 32. Punkty sprzedaży alkoholu.

Wyszczególnienie	Stan na:		
	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
OGÓŁEM	8	11	11
w tym:			
- do 4,5% i piwo	1	3	3
- powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	1	1	1
- powyżej 18%	6	7	7
Z ogółem przypada na:			
Długie	-	-	-
Klaniny	1	2	2

Duże Krówno	-	-	-
Osieczna	2	3	3
Osówek	2	2	2
Szlachta	2	3	3
Zimne Zdroje	1	1	1

Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecznej

Tabela nr 33. Wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wyszczególnienie	Stan na:		
	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
OGÓŁEM	5	11	6
z tego:			
1. do spożycia w miejscu sprzedaży:	-	5	1
w tym:			
- do 4,5% i piwo	-	3	1
- powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	-	1	-
- powyżej 18%	-	1	-
2. do spożycia poza miejscem sprzedaży	5	6	5
w tym:			
- do 4,5% i piwo	2	2	1
- powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	2	2	2
- powyżej 18%	1	2	2

Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecznej

Tabela nr 34. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Wielkość wydatków	2012	2013	2014
profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	27.825,95	34.614,03	29.450,37
przeciwdziałanie narkomanii	-	500,00	500,00
razem	27.825,95	35.114,03	29.950,37

Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecznej

Poniżej zostały przedstawione dane o wybranych działaniach prowadzonych przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 35. Działania przeprowadzone przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rodzaj zadań	ROK		
	2012	2013	2014
Ilość rozmów przeprowadzonych z osobami nadużywającymi alkohol	9	11	9
Ilość rozmów przeprowadzonych z członkami rodzin osób nadużywających alkohol	5	10	8
Liczba osób skierowanych na badania przez biegłego	9	3	6
Liczba spraw przekazanych do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w St. Gdańskim	3	5	3

Obok Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ważną rolę pełni Gminny Zespół Interdyscyplinarny działający zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji współpracujących ze sobą w sposób skoordynowany podczas spotkań Zespołu oraz grup roboczych. Skład grup roboczych jest ruchomy i uzależniony od potrzeb rodziny, w których została założona Niebieska Karta. Członkowie grup roboczych ustalają dla każdej rodziny indywidualny plan pomocy. W przypadkach stwierdzenia ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskiej Karty zostaje zakończona.

Tabela nr 36. Zjawisko przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy w rodzinie	2012	2013	2014
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	2	6	4
Liczba zamkniętych Niebieskich Kart	0	4	2

Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznej

Podjęte działania nie zabezpieczają w pełni potrzeb mieszkańców gminy. Ograniczone możliwości finansowe powodują, że wskazane działania obejmują tylko część z przedsięwzięć możliwych do realizacji w lokalnym środowisku.

13. Analiza SWOT.

Analiza SWOT jest to technika analityczna służąca do uporządkowania informacji. Jest stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Składa się z czterech kategorii czynników strategicznych:

S (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,	W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
O (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,	T (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

W strategii rozwiązywania problemów społecznych analiza SWOT jest zatem metodą identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń jakie przed nią stoją.

Poniższa analiza obejmuje następujące obszary:

- rodzina, dziecko, młodzież;
- seniorzy i osoby z niepełnosprawnością;
- ubóstwo i bezrobocie;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie.

Tabela nr 37. Obszar rodzina, dziecko, młodzież.

mocne strony	słabe strony
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie wszelkich działań mających na celu zapobieganie wszelkim dysfunkcjom w rodzinach, - efektywne prowadzenie pracy socjalnej i możliwość współpracy z asystentem rodziny w środowisku, - możliwość organizowania spotkań integracyjnych oraz wszelkich kół zainteresowań w istniejącej hali sportowej oraz świetlicach środowiskowych, - dostępność do opieki przedszkolnej, szkół podstawowych oraz gimnazjalnych na terenie gminy, - dobrze prosperująca biblioteka gminna. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak działań umożliwiających efektywne spędzanie wolnego czasu, dostosowanych do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży, - niewystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego, np. psychologicznego dla rodzin będących w tego typu potrzebie, - brak placówek oświatowych umożliwiających kontynuację nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w gminie, - brak placówek wsparcia dla rodzin, dzieci i młodzieży, - słabo rozwinięta sieć komunikacyjna, - brak efektywności działań umożliwiających rozwój gminnych sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, - niewystarczająca dostępność do opieki medycznej, - narastająca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych na terenie Gminy Osieczna, - brak odpowiedniej ilości mieszkań socjalnych na terenie gminy, - brak działań profilaktycznych dot. zwiększenia opieki medycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - ustawodawstwo np. projekt ustawy „rodzina 500+”, - malejące bezrobocie na terenie gminy, - dość duże zainteresowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnością fizyczną poprzez uczestnictwo w lokalnych imprezach sportowych, - krzewienie kultury osieczęńskiej przez tut. Koła Gospodyń Wiejskich, - rozwój sieci telekomunikacyjnych, - zagospodarowanie przestrzenne, z przeznaczeniem na place zabaw, boiska i inne. 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca liczba rodzin dysfunkcyjnych, - rosnąca liczba rodzin, które wymagają wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego, - utrzymujący się niż demograficzny, emigracje, - brak inicjatywy społecznej, brak wolontariuzy wśród dzieci i młodzieży, - brak grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci oraz brak inicjatywy w prowadzeniu działań mających na celu powstawanie tychże grup, - niedostateczne zaufanie do funkcjonariuszy policji ze względu na brak miejscowego komisariatu policji, - niska świadomość zdrowotna mieszkańców, - izolacja społeczna.

Tabela nr 38. Obszar seniorzy i osoby z niepełnosprawnością.

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - kształcenie dzieci niepełnosprawnych w placówkach oświatowych miejskich, - dowóz dzieci niepełnosprawnych do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza teren Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wyspecjalizowanych placówek dziennego pobytu dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną, - trudno dostępny rynek pracy dla osób

<p>Osieczna,</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność stowarzyszenia na rzecz osób niepełnosprawnych "Leśne Słoneczko" oraz Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, - usługi opiekuńcze i specjalistyczne realizowane przez OPS w Osiecznej, w tym odpowiednia liczba pracowników świadczących te usługi, - kierowanie osób wymagających opieki całodobowej do domów pomocy społecznej i instytucji zapewniających całodzienne utrzymanie, - współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	<p>niepełnosprawnych,</p>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - propagowana integracja społeczna, - pobudzenie wrażliwości społecznej na temat starości, niepełnosprawności, w tym edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych, - dalsze funkcjonowanie systemu dofinansowań ze środków PFRON, - kampanie informacyjne o możliwości podjęcia aktywności osób starszych i niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogorszenie się stanu zdrowia osób starszych i niepełnosprawnych, - ograniczony dostęp do pomocy medycznej, terapeutycznej (zbyt mało specjalistów) na terenie Gminy Osieczna, - wzrastająca liczba osób starszych, niepełnosprawnych, - choroby cywilizacyjne, - niskie zaangażowanie społeczne młodzieży, osób niepełnosprawnych i osób starszych w wolontariat, - niski budżet osób starszych i niepełnosprawnych, - zbyt wysokie koszty związane z dofinansowaniem DPS, - słabo rozbudowana sieć komunikacyjna.

Tabela nr 39. Obszar ubóstwo i bezrobocie.

mocne strony	słabe strony
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna skierowana na wyjście z ubóstwa i aktywizację zawodową, - upowszechnianie poradnictwa zawodowego, ofert pracy, szkoleń z PUP, - przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia, wykluczenia społecznego i ubóstwa, poprzez silną współpracę z partnerami społecznymi w sferze zatrudnienia, tj. m.in. z CIS w Osówku, PUP, Stowarzyszeniem „Leśne Słoneczko”, - odnotowany spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnianie w szarej strefie, - niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy, - słabo rozwinięta sieć komunikacyjna utrudniająca podjęcie zatrudnienia, - brak mobilności zawodowej, - duża ilość mieszkańców posiadających wykształcenie podstawowe i zawodowe (np. stolarz, krawcowa) w ogólnej liczbie bezrobotnych, - dziedziczenie biedy, uzależnienie od pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, - mała ilość zakładów pracy, - rosnące patologie (np. alkoholizm, przemoc, narkomania) powodujące bierność i apatię wśród bezrobotnych, - ustawodawstwo utrudniające powstawanie i rozwój podmiotów gospodarczych, - zła sytuacja ekonomiczna w rodzinach rolników (dominują drobne gospodarstwa, co powoduje małą opłacalność produkcji rolnej).
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie przedsiębiorstw i firm działających na terenie gminy, - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację programów z zakresu polityki społecznej – środki Unii Europejskiej, rządowe, inne, - rozwój technologii ułatwiających uzyskiwanie informacji poprzez Internet, telefonię komórkową itp. upowszechnienie na terenach wiejskich, - zachęcanie przedsiębiorców do inwestowania na terenie gminy, - zwiększające się zainteresowanie na wypoczynek na wsi, rozwój agroturystyki, - tworzenie nowych zakładów pracy oraz otwieranie własnych działalności gospodarczych, - rozwój komunikacji ułatwiający dojazd do miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> - malejąca liczba zakładów pracy, - trudności w utrzymaniu istniejących zakładów pracy (brak ulg dla przedsiębiorców, wysokie koszty prowadzenia działalności), - utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy wśród młodzieży, osób o niskich kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym, osób powyżej 45 roku życia, zwłaszcza kobiet, - brak działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Tabela nr 40. Obszar uzależnienia i przemoc w rodzinie.

mocne strony	słabe strony
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> - działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecznej, - współpraca z Przychodnią Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim, - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, - kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe, - działanie w Gminie Osieczna Zespołu Interdyscyplinarnego mającego na celu zwalczanie przemocy w rodzinie, - wdrażanie w szkołach działań edukacyjno-szkoleniowych, profilaktycznych, informacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży, - dobra współpraca pomiędzy Urzędem a jednostkami gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak na terenie gminy Osieczna poradnictwa i pomocy psychologicznej niezbędnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - brak na terenie gminy Osieczna organizacji pozarządowych działających w obszarze wsparcia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - brak samodzielnego Komisariatu Policji.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - skuteczniejsze zaangażowanie nauczycieli, - wzrastająca świadomość rodziców, dzieci i młodzieży co do zagrożeń uzależnieniami. 	<ul style="list-style-type: none"> - problemy komunikacyjne, brak możliwości dojazdu na różnego rodzaju terapie, - narastająca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych na terenie Gminy Osieczna, - długotrwałe bezrobocie prowadzące do wzrostu problemów przemocy w rodzinie oraz uzależnień, - wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, - niska świadomość zdrowotna mieszkańców gminy, - społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu, - choroby psychiczne, - wzrost agresywnych zachowań dzieci i młodzieży, - wyuczona bezradność w rozwiązywaniu własnych problemów, roszczeniowość, - negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, - izolacja społeczna.

ROZDZIAŁ III PLANOWANE DZIAŁANIA

1. Misja i wizja Gminy Osieczna.

Misja – *Współpraca społeczności lokalnej z różnymi instytucjami w celu poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Osieczna, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.*

Wyznaczone zadania w misji odnoszą się wprost do efektywnego działania Ośrodka Pomocy Społecznej i wszystkich innych instytucji współdziałających. Po pierwsze, poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Osieczna, odnosi się zarówno do kwestii finansowej jak i psychospołecznej. Misja ukazuje w tym zakresie obowiązek szerokiego myślenia na temat polepszenia dobrostanu życia we wspólnocie. Bardzo istotnym elementem omawianej misji jest kładzenie nacisku na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, który postępuje wraz z rozwojem cywilizacyjnym.

Wizja – *W Gminie Osieczna funkcjonuje sprawny system pomocy społecznej umożliwiający osobom samotnym, seniorom i rodzinom przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, którzy nie są w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.*

Proponowana wizja prezentuje sprawnie działający system pomocy społecznej na terenie Gminy Osieczna. Tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej nastawiony jest w tym zakresie na przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, w której znajdują się potrzebujący mieszkańcy Gminy Osieczna. Wszystkich działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych motywować powinna idea poprawy jakości życia.

2. Harmonogram wdrażania strategii - cele strategiczne, operacyjne i zadania.

Celem niniejszej strategii jest długofalowe i długookresowe działanie mające na celu rozwój i poprawę rynku zatrudnienia, co w konsekwencji wpływa na wzrost przedsiębiorczości i zamożności mieszkańców Gminy Osieczna. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i w razie potrzeby wczesnym reagowaniu. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji mieszkańców Gminy Osieczna pozwoliła wyodrębnić 5 strategicznych celów, które uznano za najważniejsze w realizacji wizji rozwoju gminy.

Są to:

1. Wspieranie rodzin przy jednoczesnym wspomaganiu rozwoju dzieci i młodzieży.
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
3. Poprawa aktywności i jakości życia osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością.
4. Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia.
5. Praca socjalna, jako narzędzie przeciwdziałania zjawisku ubóstwa.

Szczegółowe informacje z podziałem na cele operacyjne, zadania, wykonawców i budżet obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 41. Harmonogram wdrażania strategii.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania	Wykonawcy	Budżet
Wspieranie rodzin przy jednoczesnym wspomaganiu rozwoju dzieci i młodzieży	Szeroko rozumiana pomoc rodzinom znajdującym się w kryzysie	Udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom będącym w trudnej sytuacji finansowej	OPS, Gmina	Środki własne Gminy, PUW Gdańsk
		Stypendia szkolne	Gmina	Środki własne Gminy
		Pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Szkoły, gmina, GKds.RPA	Środki własne Gminy
		Dożywanie uczniów w szkołach	OPS, Gmina	Środki własne Gminy, PUW Gdańsk
	Umożliwienie dzieciom i młodzieży wszechstronnego rozwoju, wsparcie ich w kształceniu i zdobywaniu, czy poszerzaniu zainteresowań	Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Szkoły, Gmina	Środki własne Gminy i inne
		Budowanie bezpiecznego i rozwojowego placu zabaw dla dzieci i młodzieży	Gmina	Środki własne Gminy i inne
		Doposażenie świetlicy środowiskowej w artykuły edukacyjno-rozwojowe oraz sportowo-rekreacyjne	GKds.RPA	Środki własne Gminy
	Wspieranie rodzin patologicznych szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne	Udzielenie pomocy w formie wsparcia przez asystenta rodziny	OPS	Środki własne Gminy i środki zewnętrzne
		Prowadzenie profilaktyki w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	OPS, GKds.RPA, Szkoły	Środki własne Gminy
		Możliwość uczestnictwa dzieci w zajęciach świetlicowych	GKRPA	Środki własne Gminy
		Szkolenia dla pracowników OPS i szkół nt. pracy w systemie rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności wczesnego rozpoznawania nieprawidłowości	OPS, Gmina, szkoły	Środki własne Gminy i środki zewnętrzne

		Współpraca w zakresie upowszechniania ofert pracy, poradnictwa zawodowego oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych	OPS, PUP, Gmina	Środki własne Gminy, PUP i inne
		Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności, częściowe dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci	OPS, GKds.RPA, Gmina	Środki własne Gminy i inne
Poprawa aktywności i jakości życia osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością	Aktywizowanie osób starszych	Stworzenie miejsc spotka dla osób w wieku poprodukcyjnym	Gmina	Środki własne Gminy i środki zewnętrzne
		Promowanie wartości uczestnictwa seniorów w kultywowaniu i rozpowszechnianiu lokalnych tradycji	KGW, Gmina, PZERI	Środki własne Gminy i inne
		Organizowanie spotkań, warsztatów, zajęć i imprez mających na celu integrację międzypokoleniową poprzez wymianę wiedzy i doświadczenia	Świetlica, Gmina, PZERI	Środki własne Gminy i inne
		Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym	OPS	Środki własne Gminy
		Zapewnienie usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych	OPS, Gmina	Środki własne Gminy
	Aktywizowanie osób z niepełnosprawnością	Zminimalizowanie barier architektonicznych, na które napotykają się osoby z niepełnosprawnością	Gmina, OPS, PCPR	Środki własne Gminy, PFRON
		Zapewnienie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz rehabilitacji dla osób z niepełnosprawnością	OPS, Gmina	Środki własne Gminy
		Aktywizowanie społeczne i prowadzenie szkoleń dla bezrobotnych osób z niepełnosprawnością w wieku produkcyjnym w celu zachęcenia do podjęcia pracy	OPS, Gmina, Zakład Pracy Chronionej, PUP	Środki własne Gminy i inne

	Wspieranie organizacji i instytucji pracujących z osobami w wieku poprodukcyjnym oraz z osobami z niepełnosprawnością	Wspieranie i wzmacnianie wszelkich działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji osób starszych i osób z niepełnosprawnością	Gmina, OPS, parafie, Szkoły, PZERI, Stowarzyszenie Leśne Słoneczko,	Środki własne Gminy i inne
Tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i podejmowaniu zatrudnienia	Wzmacnianie umiejętności zawodowych i społecznych osób bezrobotnych	Promowanie i realizacja różnych form zatrudnienia, takich jak: staże, prac społecznie użytecznych oraz szkolenia podnoszące kwalifikacje osób bezrobotnych	PUP, Gmina, OPS	Środki własne Gminy i inne
		Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zakresie zmiany, uzupełnienia bądź podniesienia kwalifikacji zawodowych	PUP, Gmina, OPS, CIS	Środki własne Gminy i inne
		Motywowanie do korzystania z usług doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	PUP, OPS	Inne
	Łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	Wydawanie skierowań do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej (CIS)	OPS, CIS	Środki własne Gminy
		Współpraca z innymi instytucjami w zakresie doboru osób długotrwale bezrobotnych kwalifikujących się do podjęcia prac społecznie użytecznych na terenie gminy	OPS, PUP, CIS	Środki własne Gminy i inne
		Współpraca z PUP w zakresie wymiany informacji o osobach bezrobotnych na terenie gminy na podstawie Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI)	OPS, PUP	Inne
Praca socjalna, jako narzędzie przeciwdziałania zjawisku ubóstwa	Wspieranie osób najuboższych	Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej i żywnościowej osobom najuboższym na terenie gminy	OPS, Gmina, Stowarzyszenie „Leśne Słoneczko”	Środki własne Gminy i inne
		Realizowanie programów aktywizacji społecznej i zawodowej osób najuboższych	OPS, PUP, CIS	Środki własne Gminy, PUP i inne
	Ograniczenie zjawiska ubóstwa	Zwiększenie dostępności różnych form pomocy dla dzieci (np. podręczniki szkolne, obiady, stypendia)	OPS, Szkoły, Gmina	Środki własne Gminy i inne
		Stworzenie efektywnego wynajmu mieszkań socjalnych na terenie gminy	Gmina	Środki własne Gminy,

				powiatowe i inne
		Promocja aktywności zawodowej i społecznej seniorów	PUP, OPS, Gmina	Środki własne Gminy i inne
		Programy włączające osoby z niepełnosprawnością do sfery zawodowej	PUP, Gmina, OPS	Środki własne Gminy i inne
Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych	Skierowania na badania pod kątem diagnozy uzależnienia	Gmina, GKds.RPA	Środki własne Gminy
		Informowanie o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych	Gmina, GKds.RPA	Środki własne Gminy
		Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym	Gmina, GKds.RPA	Środki własne Gminy
		Udzielenie informacji nt. dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu Gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny	OPS, Gmina, GKds.RPA, policja	Środki własne Gminy
	Udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z przemocą	Podjęcie działań mających charakter profilaktyczny i edukacyjny z zakresu przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły, GKds.RPA	Środki własne Gminy, inne
		Podjęcie działań terapeutyczno-leczniczych, których celem jest minimalizowanie i usuwanie doznanych urazów i krzywd	Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły	Środki własne Gminy
		Wspieranie i koordynowanie pracy zespołu interdyscyplinarnego w zakresie wdrażania systemów pomocy dziecku i rodzinie, w których stosowana jest przemoc	OPS, Gmina, policja, szkoły	Środki własne Gminy i inne
		Wsparcie prawne, psychologiczne, pedagogiczne i socjalne dla osób, co do których istnieje podejrzenie o doznawaniu przemocy	OPS, Gmina, inne	Środki własne Gminy i inne
		Stały kontakt z zagrożoną rodziną, rozpoznawanie skali zjawiska i zagrożeń w rodzinie, motywowanie osób, co do których istnieje podejrzenie o doznawaniu przemocy	OPS, szkoły, policja	Środki własne Gminy, inne

		Kampanie promujące życie bez przemocy	Zespół Interdyscyplinarny, Gmina, szkoły i inne	Środki własne Gminy i inne
	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKds.RPA	Środki własne Gminy
		Finansowanie bieżącej działalności dla dzieci z rodzin z problemami uzależnień	Gmina, GKds.RPA	Środki własne Gminy
		Realizowanie szkolnych programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji z używaniem alkoholu i środków psychoaktywnych	Szkoły, Gmina, GKds.RPA	Środki własne Gminy

3. Monitorowanie strategii.

Monitorowanie strategii polega na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz ich modyfikacji w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się np. poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastających problemów społecznych.

Realizacja strategii będzie uzależniona od następujących czynników:

- otrzymywanych środków z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową;
- pozyskiwanie środków finansowych na zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej;
- aktywności mieszkańców gminy i stopnia zaangażowania instytucji, stowarzyszeń.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Osieczna będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację założonych celów.

Odpowiedzialnym za raportowanie czyni się wszystkie podmioty zaangażowane w realizację tejże Strategii.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia kierunkuje działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu systemu pomocy społecznej i integracji społecznej.

Zorientowanie Strategii na wybranych grupach socjalnych jest najlepszą możliwością poprawy sytuacji wielu osób i rodzin a także zaktywizowania wielu grup narażonych na wykluczenie społeczne.

Realizacja celów zapisanych w Strategii będzie możliwa dzięki wspólnej pracy dotychczasowych partnerów oraz nowych sojuszników zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej.

Opracowane cele strategiczne, operacyjne oraz zadania uwzględniają najistotniejsze obszary życia społecznego, które winny być sferą oddziaływania samorządu tak, aby jakość życia mieszkańców gminy ulegała systematycznej poprawie.